

Marita Petersen, valemni til Fólkingið:

- Ein skylda at gera upp við danir

Hóast tað ikki beinleiðis hevur verið sagt, so kennir Marita Petersen, at tað áliggur henni at fáa danskar politikarar at taka avleiðingarnar av tí, sum teir órættvíst gjørdur móti føroyingum

DAGNY JOENSEN
JENS KR. VANG

Marita Petersen játtaði at stilla upp til Fólkingingsvalið, fyrri at fáa viðurskiftini millum Føroyar og Danmark lýst út í æsir.

Av tí at hon stóð á odda fyri samráðingunum, tá harðast leikaði á, kunnu danir hinvegin ikki skúgva hana til viks. Hon sat hinu-megin borðið, og veit hvat danir søgdu føroyingum í hesum spæli, og hvat veruliga fór fram. Tað veit danska stjórnin, sum tekur við eftir valið.

- Høvdur tú persónliga brúk fyrri at fáa eina uppgerð við dansku stjórnina?

- Eitt er, hvat eg persónliga havi brúk fyrri, annað er, hvat er neyðugt at fremja í komandi valskeiði. Tað verður avgerandi av fleiri grundum, sigur Marita Petersen og nevnr tvær høvudsøkir.

- Viðurskiftini millum Danmark og Føroyar eru nú soleiðis háttá, at neyðugt verður at fáa eina avkláring. Vit kunnu ikki innanlands í Føroyum liva við ónøgðini, sum er við Heimastýrslógini. Vit mugu gerast meira sjálvbjargin og heil menniskju, og tað gerst m.a. við at broyta ríkisrættarligu støðu okkara.

- Hin orsök er kanska meira persónlig og stórkilig beint nú. Tað er alt tað, sum er hent síðani 1992, og sum endaði við bankakanningini.

- Her er tað serliga umráðandi at Javnaðarflokkurin er við, fyrri at fáa hesi viðurskifti í rættlag, sigur Marita Petersen.

Hon vísir á sína ábyrgd, at Javnaðarflokkurin sat við ræðið øll árin meðan kreppan var, og at hon persónliga samráddust við danir. Nú er tað staðfest, at danir ikki spældu við opnum kortum.

Ikki at liva við

- Hvussu er tað at liva við, at tú vart lumpað?

- Ja, tað noyðist eg at viðganga at eg varð, og tað er moralskt er sera óheppið. Tað vil eg fegin sleppa at leggja fram fyrri danir.

- Eg kundi hugsað mær at víst á, hvat teir søgdu, tá kanningin kom fram. Teir søgdu, at nú skuldu føroyingar fáa endurgjald fyrri missin vit høvdu havt, men um endurgjaldið er fyrri, "tort og sviða", veit eg ikki. Vit kunnu ikki liva við, at teir bert koma við nøkrum føgr-

- Eingin kennir seg væl at verða lumpað, men lívið skal livast víðari og tú kanst ikki liggja og bøla omaná slíkum, sigur Marita Petersen, sum nu ætlar sær at fáa slætt borð við danir í bankamálinum

um orðum, sum einki hald er í og sum ongar avleiðingar fáa.

- Hvussu kennist aftaná alt stríðið at fáa staðfest, at danir søgdu ósatt fyrri tær, tá stóðan var so ørkymlandi og álvarslig?

- Tað sigur seg sjálvt, at tað er ikki serliga dæmlik kensla, men tað sum Landsstýrið gjørdi í kreppustøðuni, var út frá bestu sannføring, kunnleika og fyrtreytum tilmálið, sum høvdu at taka støðu til.

- Sjálv haldi eg, at tað var rætt sum vit gjørdur. Vit forðu eitt nú fyrri, at samfelagið fullkomiliga datt sundur.

- Tað sum eg havi so ilt við at góðtaka, er, at vit ikki fingur teir upplýsingar, sum danir sótu inni við. Danir virdu okkum so lítið, at teir ikki royndu at greiða okkum frá, hvørjir trupulleikar teir hildu vera í føroyska samfelgunum, og sum teir hildu skuldi broytast.

- Eg havi ongantíð upplivað, at danir, tá hendingarnar fóru fram, virdu meg sum ein líkastillaðan persón, og tað kendist sera ódæmlikt, sigur Marita Petersen.

- Hvussu hevur tað ávirkað teg persónliga?

- Hesa tíðina meðan bankakanningin er farin fram, so havi eg alla tíðina sitið við tí í huganum: Havi eg nú gjørt rætt? Havi eg verið bútt? Havi eg verið ov góðtrúgvinn ella handlað óforsvarligt?

- Tað var tí ein lætti tá bankakanningin kom, tí har varð prógvað, at spurdu rætt, men fingur ikki tey røttu svarini, sigur Marita Petersen, sum viðgongur, at eingin kennir seg heilt væl av at verða lumpað.

- Tað hugsi eg ikki, at nakað menniskjað kann góðtaka, men lívið skal livast víðari, og tú kanst ikki liggja og bøla omaná slíkum.

- Tí er tað so umráðandi at vit fáa greiðu á viðurskiftunum við Danmark, og at alt kemur fram, líkamikið hvør kemur í klemmu. Um tað vera politikarar til høgru ella vinstri í salinum, er fyrri mær fullkomiliga líka mikið, bert vit fáa slætt borð, sigur Marita Petersen.

Krevur slætt borð

- Tú hevur lívað við nesum síðani 1993. Orkar tú at

fara umaftur eina ferð afturat?

- Stóðan er ein onnur hjá mær nú. Eg havi varhugan av, at her er nakað, sum skal gerast lídugt. Tað er umráðandi at fáa ávirkan á, hvat verður gjørt við málið í Keypmannahavn, sigur Marita Petersen.

Útlitini fyrri at bankamálið fær avleiðingar fyrri dansku stjórnina, eru ikki góðar. Marita Petersen hevur eina kenslu av, at allir partar í Danmark hava hug at leggja lok á málið. Danska sosialdemokratiska stjórnin suffar lættað, tí hon kom livandi frá tí, og útskrivar val.

Nú koma kanska teir borgarlugu at sita við ábyrgdini, men teir eru eisini í ferð við at leggja lok á.

Av tí at hon sat hinu-megin borðið, tá harðast leikaði á, kunnu danir ikki skúgva Maritu Petersen til viks, tí hon kann prógva, hvat veruliga fór fram.

- Tað er ikki av áhuga fyrri føroyingum at lok verður lagt á nakað sum helst í bankamálinum, og tí er neyðugt at taka málið upp við danir, so vit fáa slætt borð, sigur Marita Petersen.

Føroyar eitt sjálvstøðugt land

felag hevur valt at umboða javnaðarlistan við at stilla meg upp sum valemni. Vit vilja vísa andlit við at hava eitt ungt umboð á danatingi, og hava vit sjálvssagt nøkur mál, ið vit vilja røkka.

Okkara mál er at fáa eitt gott samstarv við ta dansku stjórnina betri enn tað er í dag. Og kunnu vit siga hetta, tí vit eru ung og vónandi hava nógv ár í føroyskum politikki. Hetta merkir ikki, at vit fara inn í tann danska javnaðarflokk, men stuðla einum danskum vinstriasinnadum politikki og ikki eini borgarlugu stjórn.

Tað er av sera stórum týdningi at ung vísa eina politiska støðu og velja at stilla upp, eitt nú til Fólkingingsval. Stóðan í Føroyum er tann, at ungdomurin er troystur og kanska ikki hevur álit á verandi politikki - tí er møguleiki nú til at siga sína hugsan, nú ein greið støða skal takast um ríkisfelagsskapin, og hvat vit vilja við einum ríkisfelagsskapi.

Vit í SU vilja varðveita ríkisfelagsskapin, men herundir siga vit ikki, at vit góðtaka verandi heimastýrslóg. Vit halda, at hon er gomul og ótíðarhóskandi, og eru tað nógvur broytingar, ið skulu gerast. Hesum vilja vit arbeiða fyrri. Okkara málsetningur er, at tey stig, sum vit taka á sjálvstýrsléið, ikki skulu ganga út yvir vælferðina hjá føroyingum. Tað er jú tí at eg, sum valemni javnaðarflokksins latið meg stillað upp.

Tað er orsakað av fýrðum javnaðarpolitikki, at ungdomurin í dag hevur møguleika til at nema sær útbúgving og at útbúgvingarstuðul verður latin, men vit áðanna, at hesin stuðul er í minna lagi og má endurskoðast beinanvegin. Og tað at vit føroyingar ótarnaðir kunnu fara til Danmarkar at nema

Eilin Jørgensen, valemni hjá SU til Fólkingingsvalið

útbúgving, tí vit kenna málið og mentanina. Hesi sjálvsøgdu rættindi í ríkisfelagsskapinum vilja vit ikki ofra á loysingaraltaranum.

Okkara krav er, at Føroyar er eitt sjálvstøðugt land í ríkisfelagsskapinum. Tey uppskot, ið hava verið frammi fyrri loysing eru kapitalisering av blokkinum og í øðrum føri, at mótrökna blokkin. Vit vilja ikki fara so lætt um skuld okkara, men standa sum føroyingar og gjalda ta skuld, ið vit hava átið okkum.

Tað er mitt ynski, at øll ið hava valrætt fara á val, og velja ein sterkan Javnaðarflokk inn á danating, har vit kunnu arbeiða fyrri okkara sök.

Eilin Jørgensen
valemni Javnaðarflokksins
SU til Fólkingingsvalið 11.
mars 1998.

Til húsið...

H-ALTANHURÐAR ÚR LÍMTRÆI

H-altanhurðin er brúkaravinarlig

- hevur bara eitt handtak og kann læstast stígleyst, tá hon er opin. Hurðin fæst í ymiskum støddum og tú fært eina góða heildarmynd, um tú eisini hevur H-vindeygu.

-tá talan er um tað allar besta

Ring ella kom inn á gólv og fá eitt prát við okkum um tín tørv. Vit eru altíð til reiðar at geva tær eitt gott tilboð.

H FØROYA GUGGI
VATNSOYRA SNIKKARAR
Tel. +298 32177 • Fax +298 32180 • E-mail: vsg@vsg.fo